

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
MIDDELBURG-CENTRUM**

04 Media-
revoluties

06 Een gave van
het geloof

08 Chazak v'Ematz!

De enige Medicijnmeester

ds. M. Karens, Middelburg

De Heere Jezus zit in het huis van Levi, de zoon van Alfeüs, aan de feestdis. Er is in het leven van deze tollenaar een groot wonder gebeurd. Een genadewonder.

► En Jezus antwoordende zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.

Lukas 5:31

Zijn bekeringsgeschiedenis is maar kort. Hij zat in zijn tolhuis. Dood in de zonden en de misdaden. Hij heeft niemand gezien, wilde zelfs niemand zien. Hij diende naar hartenlust de Mammon. Maar Jezus zag Levi (Luk. 5:27). Hij is de Alpha. Hij had Levi ontvangen uit de hand van Zijn Vader in de stille eeuwigheid. Hij had Levi aanvaard als de Zijne. Hij was voor Levi gekomen in de kribbe van Bethlehem. Hij ging voor deze Levi naar het vloekhout van Golgotha, om voor hem de zondenschuld te voldoen, om de zondenstraf te dragen

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE MIDDELBURG-CENTRUM

Op 2 september 1836 wordt er in Middelburg door ds. H.J. Budding een Afscheiden gemeente geïnstitueerd. De eerste jaren komt men hoofdzakelijk bijeen in woonhuizen. Nadat ds. P. van Dijke zich in 1857 in Middelburg heeft gevestigd, stelt

jonkheer Willem Versluys zijn herenhuis aan de Lange Delft beschikbaar voor het houden van kerkdiensten. Na een interne verbouwing ontstaat daar ruimte voor meer dan 800 kerkgangers. In 1898 wordt er op een naastgelegen perceel aan de Segeersstraat een nieuwe kerk gebouwd. In verband met de groei van de gemeente wordt het aantal zitplaatsen in 1921 uitgebreid tot ongeveer 1000. Twaalf jaar later wordt het kerkgebouw vrijwel volledig vernieuwd, waarbij er een kerkzaal met 1560 zitplaatsen wordt gerealiseerd. In 1997 verhuist de gemeente naar de nieuwe Ter Hoogekerk (met 1250 zitplaatsen) aan de Willem Teellinckstraat. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Gods hand over de burg'. De gemeente telt 783 belijdende leden en 492 doopleden.

en een eeuwige gerechtigheid te verwerven. Kunt u dat begrijpen? Levi en al Gods kinderen niet! Ze kunnen het slechts aanbidden. Twee woorden waren genoeg. Een korte preek: 'Volg Mij'. Het uur was nu dat Levi hoorde de stem van de Zoon van God. Toen leefde Levi! Heeft u al weet van zo'n vrijmachtig genadewonder in uw leven? Hoe je dat kunt zien? De echtheid van de ware bekering blijkt uit de vruchten: 'En hij, alles verlatende, stond op en volgde Hem'. Door de liefde van God in het hart uitgestort komt er dus een volgen van Hem. Levi is heerlijkheid gaan zien in deze Rabbi. Dan wordt het: 'Weg wereld, weg schatten'.

Dankbaarheid

Er is nog een vrucht! 'En Levi richtte Hem een grote maaltijd aan in zijn huis (vers 29). Alsof hij zegt: 'U al mijn liefde waardig schatten, wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten'. De gasten zijn veel oud-collega's. Met hen heeft Levi de zonde en de wereld gediend. Nu gunt hij hen ook de zaligheid. Dat is toch ook een vrucht van het nieuwe leven uit God? Levi geeft een psalm op. Ze zingen aan tafel! 'Geloofd zij God, met diepst ontzag. Hij overlaadt ons dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen; die God is onze zaligheid' (Ps.68:10). Het is een doorn in het oog van de Schriftgeleerden en farizeeërs. De theologen! De godsdienst van de eigengerechtigheid ergert zich aan deze Christus. Vol verachting klinkt het: 'Waarom eet en drinkt gij met tollenaars en zondaren?' (vers 30b). Zij mijden zondaren. Zij eten kosjer. Zij zijn de rechtvaardigen in eigen oog.

Onderwijs

De Heere Jezus antwoordt hen in de vorm van een korte gelijkenis. Zijn onderwijs is tot bestraffing van farizeeërs, tot ontdekking van de schijn-godsdienst, tot bemoediging van arme, doodschuldige zondaren. Het klinkt in het huis van Levi: 'Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn' (vers 31b). Het is alsof Christus

zeggen wil: Vindt u het zo vreemd dat een arts zich te midden van zieken bevindt? Hoort een dokter niet in een ziekenhuis?

Het gaat hier over u, u die meent dat u redelijk gezond bent. Het is ingebeelde gezondheid. U lijdt aan zelfmisleiding en verblinding, aan ingebeelde vroomheid. U denkt dat u gezond bent, maar u heeft een dodelijke kwaal onder de leden. Zo is het met u die onbekeerd voortleeft. Dat bedoelt Christus met: 'die gezond zijn'. Zulke mensen zijn nooit door de Geest ontdekt aan hun dodelijke kwaal. Er is geen enkele behoefte aan genezing. Behoort u nog steeds tot dat geslacht? Mist u nog steeds dat levendmakende werk van de Geest van Christus? Dan heeft de Zaligmaker in deze scherpe terechtwijzing toch nog uw behoud op het oog! Smeek of u uw dodelijke zondenkwaal mag leren zien en gevoelen. Die kwaal is ontstaan door het dodelijke gif van de slangenbeet in het paradijs. Die is uitgezaaid over de hele mens. Uw ziel en lichaam zijn aangetast. U bent onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. U moet er de eeuwige dood aan sterven. 'Heden dan, zo gij Zijn stem hoort...'

'Zij die ziek zijn' (letterlijk: de er slecht-aan-toe-zijnden) krijgen de Medicijnmeester nodig. Hij wordt dierbaar en noodzakelijk. Christus is de enige hemelse Medicijnmeester. Philpot schrijft: 'Des Heeren hospitaal - het Christusziekenhuis - is alleen voor ongeneeslijk zieken. Patiënten die nergens anders hulp vinden, neemt Hij in behandeling'.

Bevoegd als Arts

Mag ik u en jou deze grote Geneesheer van harte aanbevelen? Laat u toch door Hem behandelen en genezen. Laat u met God verzoenen! Hij is bevoegd als Arts, is aangesteld door Zijn Vader om te verbinden de gebrokenen van hart. Hij is zeer kundig. Hopeloze gevallen zijn er voor deze Medicijnmeester niet. Hij is specialist in het redden van het eeuwig verderf. Nog nooit is er iemand onder Zijn

handen gestorven. Hij is zeer bereidwillig. Dag en nacht staat Hij klaar. Zijn behandelingen zijn soms wel pijnlijk. Als Hij met het snijmes van de ontdekking uw kwaal openlegt. Maar wat is Zijn geneesmiddel wonderlijk en heilzaam.

Welke dokter maakt medicijnen van zijn eigen bloed! 'Door Zijn striemen is ons genezing geworden' (Jes. 53:5b). Hij past ook het geneesmiddel Zelf toe door Zijn Geest. Dat is wel een kostbare behandeling. Toch stuurt deze Medicijnmeester nooit een rekening. Wat zullen Levi en zijn vrienden de oren gespist hebben. Dit is de blijde Boodschap!

Welke dokter maakt medicijnen van zijn eigen bloed!

Twee soorten mensen

Geliefde lezer, waar horen wij bij? Er zijn maar twee soorten mensen: gezonden óf zieken. De Heilige Geest mocht u en jou bevindelijk de diagnose leren kennen en aanvaarden: hoe groot mijn zonden en ellende is. Het is buiten hoop. Opdat het smeekgebed wordt geboren: 'Vergeef mij al mijn zonden, die Uwe hoogheid schonden; ik ben verzwakt, o HEER!' Genees mij, red mijn leven'.

De weg naar de volkomen genezing is: hoe groter zondaar, hoe dieper de ontdekking van mijn zondige aard, hoe meer waarde krijgt deze dierbare Medicijnmeester Jezus Christus. De Medicijnmeester houdt heden nog spreekuur. Opent uwe mond...

'Looft Hem, Die u, al wat gij hebt misdreven, Hoeveel het zij, genadig wil vergeven'. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

A

AANDOEN

c. Er is **nóg** een kled, strak om het lichaam, een hemd, een linnen borstrok van eigen werk en eigen gerechtigheid. Dat kledingstuk wordt door een mens gemaakt die overtuigd is van zijn zonden. Hij doet dat met veel gewilligheid, ernst en ijver, om zó, als het mogelijk is, beschermd te worden tegen de toorn van de Heere. Een dergelijk kled had de rijke jongeling aan, tegen wie Christus zei dat hij niet ver verwijderd was van het Koninkrijk der hemelen, en van wie gezegd wordt dat Jezus hem liefhad (Matth. 19:16-22). Er wordt ook gesproken van een jongeling die Christus volgde, gekleed in een wit linnen kled over zijn naakte lichaam. Die werd door anderen lastiggevallen en daarom liet hij zijn kled achter en liep ongekled weg, bij Christus vandaan (Mark. 14:51, 52). Ook Paulus had een dergelijk kledingstuk aan toen hij nog een Saulus was. Wat de wet betreft, was hij onberispelijk, en zo dacht hij in eigen oog voor God te kunnen leven, volgens Romeinen 7:10, en fraai gekleed te zijn, volgens Filippenzen 3:5 en 6.

Kenmerkende kledingstukken

Elk mens is in zijn natuurlijke bestaan in een van deze kledingstukken gehuld. Wilt u weten wat de kenmerken ervan zijn? Dan moet u goed opletten!

Er is sprake van een oud en beslist niet van een nieuw kled. Daarom lezen we ook dat alles wat de mens in zijn natuurlijke bestaan heeft, oud genoemd wordt. ▶

► Er wordt gesproken over de ‘oude mens’, waarmee het ‘lichaam der zonde en des doods’ bedoeld wordt. Paulus spreekt over het oude dat voorbijgegaan is, omdat alles nieuw is geworden. Hij spreekt ook over een ‘aandoen van de nieuwe mens’, die tegenover de oude mens staat. Ik geef toe dat niet gezegd kan worden dat ieder mens elk van de hier genoemde kledingstukken gedragen heeft. Dat geldt zeker voor het laatste, want zo’n kleding van eigen werkzaamheden wordt gemaakt en aangetrokken als de Geest voorbereidend werkt en van zonden overtuigt. Ja, als men zijn toestand van verlorenheid ziet, begint de mens dat kleding al te maken. Dat wil zeggen: dan gaat hij alle godsdienstige verplichtingen in praktijk brengen, dan veranderen zijn levenshouding en zijn daden. Ook begint hij ernstig te worden, te bidden, te lezen, en over zijn hart te waken. Hij begint te vasten en dwingt zich om heel sober te leven. Ja, hij komt zelfs tot het sluiten van een verbond met God, waarin echter nog geen zaligmakende kennis van de Middelaar aanwezig is.

Toch moet ook dit alles ‘oud’ genoemd worden. Dat komt aan de ene kant omdat het voortkomt uit de oude, natuurlijke vermogens van de mens. Die zijn wel onbekwaam om ook maar iets geestelijk goeds te doen, maar onder de dwang van gewetensovertuiging kan zo iemand wat de buitenkant betreft alles doen wat een werkelijk begenadigd mens doen kan. Ja, soms weet hij zelfs een ware gelovige te overtreffen. Het is net als met water: als dat onder druk komt te staan, kan het met grote kracht omhoogspuiten. Zoiets zien we bij Achab, bij Herodes en anderen. Toch gebeurt dat allemaal uit kracht van de oude, natuurlijke vermogens van de mens.

► wordt vervolgd

Mediarevoluties en onze manier van denken

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

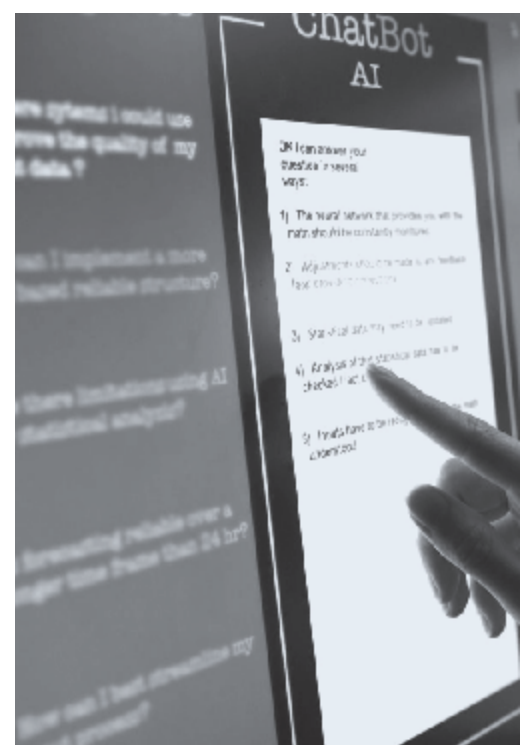
In de geschiedenis van de media hebben zich twee revoluties voltrokken. Deze revoluties in communicatie zetten het leven van de mensheid op z'n kop. Het kan niet anders of hun invloed is diepingrijpend.

Over welke twee revoluties hebben we het dan? De eerste is de printrevolutie: de boekdrukkunst rond 1500. We zagen al iets van de ingrijpende gevolgen. Zeker, het verspreiden van talloze goede boeken is zeer zegenrijk geweest. Maar uiteindelijk heeft het verspreiden van zoveel informatie het denken van de mens verzelfstandigd en losgemaakt van de Bijbel. Zo rond 1750 werd dit proces onomkeerbaar. En de gevolgen zijn tot op de dag van vandaag merkbaar. De tweede mediarevolutie voltrok zich rond het jaar 2000. Deze digitale revolutie voltrekt zich veel intensiever. Het gaat ook veel sneller. En wij zitten daar middenin. Het maakt dat we ons bij tijden overspoeld en onzeker voelen. Het is nodig dat we ons blijven bezinnen op wat er gaande is.

Nieuwe communicatievorm

Wat is eigenlijk een revolutie op mediagebied? De kern is dat voorgaande media technisch samengaan. Dat is bij de boekdrukkunst gebeurd. De mensen konden schrijven, perkament of papier maken en kopiëren. De boekdrukkunst integreerde dat en de techniek gaf vleugels aan die

nieuwe communicatievorm. Precies hetzelfde gebeurt in de digitale revolutie. Alleen is de schaal en het technisch vernuft nu veel groter. Eerst waren er uitvindingen op deelgebied. De mensen leerden telefoneren en typen. Ze konden fotograferen

en gebruikten voor hun familielevens een videocamera. De digitale techniek maakte het mogelijk om al deze mediatechnieken te integreren. Dat totaalconcept noemen we moderne of digitale media. De digitale revolutie is dus veel meer omvattend dan de printrevolutie. De tweede mediarevolutie komt nog een keer over de eerste heen. En ook bij deze revolutie geeft de techniek vleugels aan de communicatie. Omdat digitale media veel meer omvatten en de techniek vernuftiger is, kunnen we verwachten dat de impact van de digitale revolutie die van de boekdrukkunst vele malen zal overtreffen. De gevolgen zijn echt nog nauwelijks te overzien.

Wijsheid van Comrie

Bij een revolutie vindt altijd een ingrijpende verandering plaats in de manier van denken en leven. Zoals we de vorige keer zagen, is dat bij de printrevolutie gebeurd. We vragen ons af: hebben onze vaders in hun tijd deze schaduwkant gezien? Dan kunnen we denken aan dr. Alexander Comrie. Hij bestreed de doorgeschoten ontwikkeling van het vele lezen van allerlei boeken. Hoe deed

hij dat? Opmerkelijk genoeg: door boeken te schrijven! Dat kan dus: dat je de verkeerde gevolgen van een medium aan de kaak stelt en bestrijdt door ook zelf van het medium gebruik te maken.

Hoe kwam het dat Comrie het Rationalisme zo doorzag? Hij had naast theologie ook filosofie gestudeerd. In het “Examen van het Ontwerp van tolerantie” zien we hoe hij de moderne denkrichting ontmaskerde. Hij betrok de wacht bij de waarheid van Gods Woord en bij het erfgoed van de Reformatie. Dat laatste heeft hij ook heel krachtig gedaan in zijn

Kennis is dus afhankelijk geworden van wat je ervoor doet.

verklaring van de Heidelbergse Catechismus (Zondag 1-7) en in het bekende boek “Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof”. In zijn verwarrende tijd zette hij Bijbelse kernzaken op een theologisch verantwoorde manier uiteen. Daarbij had hij bijzondere gaven om te spreken ‘naar het hart van Jeruzalem’. Omdat hij de tijdgeest verstond en benaderde vanuit het hart van Gods Woord is hij onder ons nog zo geliefd.

Helaas was Comrie in zijn kritische houding ten opzichte van de cultuur over het algemeen een roepende in de woestijn. De ontwikkelingen zijn doorgegaan. Het gezegde bij de boekdrukkunst is waar: het was een stap richting de hemel, maar ook een stap richting de hel.

► Het is nodig dat we ons tijdens de digitale revolutie blijven bezinnen op wat er gaande is.

Virtueel en interactief

Hoe gaat dat bij de digitale revolutie? Deze communicatie is niet meer vooral abstract, via letters. Communicatie is nu virtueel; via beelden. Dat spreekt meer aan dan letters. Virtuele communicatie suggereert dat de communicatie de echte werkelijkheid is. Maar het waarheidsgehalte is steeds lastiger te controleren. Niet voor niets horen we ineens overal waarschuwen voor nepnieuws. Virtuele communicatie is aantrekkelijk, maar minstens zo complex en misleidend.

Ook onze kennis heeft diepgaande veranderingen ondergaan. In de Bijbeltijd was kennis realistisch. Wat de mensen wisten, hadden ze zelf gezien of gehoord. Ze konden het zich reëel voorstellen. Door de printrevolutie is kennis rationeel geworden. Vooral het verstand wordt aangesproken; je moet proberen het een beetje te begrijpen. En dat is eigenlijk al niet meer te doen. Maar dan komt de digitale revolutie. Die maakt de informatie eindeloos. Maar zegt ook: ik maak het u gemakkelijk met een computerprogramma. U kunt het even opzoeken op internet.

Ziet u wat er gebeurt? Kennis is dus afhankelijk geworden van wat je ervoor doet. Noem zulke kennis maar interactieve kennis. De nieuwste ontwikkeling hiervan is kunstmatige intelligentie (AI). Door deze techniek gaat de computer antwoord geven op uw vragen. Kennis is een product. Anderen hebben eraan gewerkt, u levert ook uw bijdrage.

Duizelt het u? Mij ook. En ik ben bezorgd. De Catechismus spreekt van een ‘stellige kennis’. Maar die wordt door deze ontwikkelingen ernstig bedreigd. Door alle nieuwe manieren van communiceren verandert onze manier van denken. Misschien geldt hier wel: wie denkt hier het minst last van te hebben, doet er wijs aan er des te meer bij stil te staan. ♦

► wordt vervolgd

Een gave van het geloof

ds. A. Schreuder, Beekbergen

In dit artikel sta ik stil bij drie Bijbelgedeelten waarin het beoefenen van de lijdzaamheid, als een gave van het geloof, duidelijk uitkomt.

Jakobus 1

In Jakobus 1 vers 2 en 3 schrijft de apostel: 'Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt; wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt'.

De kanttekening wijst erop dat deze vreugde ontstaat 'niet uit het gevoelen van de verdrukkingen, maar uit het gevoelen van Gods genade in het midden van de verdrukkingen en uit het aanmerken van de nuttigheden en vruchten daarvan, die in de volgende verzen worden uitgedrukt'.

De Heere gebruikt de verzoeken om Gods kinderen te oefenen in lijdzaamheid. Het leven des geloofs is een strijd die gestempeld is door 'velerlei' verzoeken. Het 'vallen in' ziet op het onverwachte ervan, maar

ook op het er totaal door overstelpt en overrompeld te worden.

Jakobus legt in vers 3 uit waarom zulke zware wegen toch vreugdevol kunnen zijn: 'Wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt'. De vreugde is dat door het vuur van de beproeving het geloof gelouterd wordt en zo de lijdzaamheid gaat schitteren.

De kanttekening verwoordt hoe de lijdzaamheid tot stand komt: 'Namelijk niet uit zichzelf, alzo zij in de ongeloovige voortbrengt ongeduldigheid en murmureren tegen God, maar omdat God door Zijn Geest het verstand van de gelovigen zo verlicht dat zij verstaan dat Hij door deze hun geloof wil beproeven en bekendmaken, en hen daardoor tot de eeuwige vrucht wil bereiden'.

Omdat die vreugde er niet altijd is, roept de apostel in vers 5 op tot gebed: 'En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden'. In de weg van het aanlopen van Gods genadetroon wordt wijsheid en licht ontvangen die nodig is om in de beproevingen lijdzaamheid te betrachten. Door die wijsheid gaat de gelovige zien dat het Gods hand is die de beproevingen oplegt. Daardoor mag hij eronder buigen en ze dragen. God is niet karig in het geven en Hij verwijt niet als iemand zich met zijn onkunde en ongestalten tot Hem wendt.

In Jakobus 1 vers 12 laat Jakobus een zaligspreking volgen voor degene die deze lijdzaamheid beoefent: 'Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen die Hem liefhebben'.

Geloof in God en liefde tot God werken de lijdzaamheid. Thomas Goodwin schrijft: 'Als het geloof en de liefde eenmaal zeggen: Het is om Uwentwil, o God, dan zegt de lijdzaamheid: Ik kan het verdragen, zelfs mij erin verblijden omwille van Zijn liefde tot mij'.

Romeinen 5

In Romeinen 5 vers 3 tot en met 5 staat: 'En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven'.

Paulus wijst in Romeinen 5 vers 1 en 2 op de roem der heerlijkheid die Gods kinderen in de toekomst wacht. Vervolgens staat hij in de verzen 3, 4 en 5 erbij stil hoe er bij Gods kinderen in de aardse strijd te midden van de verdrukkingen ook een roemen kan zijn. Dat roemen is de vrucht van een aaneenschakeling van ervaringen. Het begint met verdrukkingen die in lijdzaamheid worden ondergaan en uitmonden in het roemen in de verdrukkingen.

▶ Het leven des geloofs is een strijd die gestempeld is door 'velerlei' verzoeken.

Geen offers meer

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.

Joël 1 : 9-13 en 16-20

De kanttekening wijst erop dat de verdrukking op zich geen lijdzaamheid werkt, maar dat het vrucht is van het geloof, 'omdat Christus de gelovigen door Zijn Geest daartegen sterkt'. De bevinding in de lijdzaamheid is: 'Ervaring van Christus' hulp en trouw in het volbrengen van Zijn belofte, waarmee Hij ons heeft beloofd in zulke zwaarigheden bij te staan'. De hoop, die zich uitstrekt naar de toekomst, beschaamt in het heden niet, want God maakt waar wat Hij belooft. De diepste oorzaak daarvan is de liefde Gods 'waarmede God ons in Christus Jezus liefheeft, gelijk uitgedrukt wordt in vers 8, hetwelk in den tijd van verdrukking meest troost en versterkt'.

Hebreeën 12

De apostel beschrijft in Hebreeën 11 hoe velen van Gods kinderen zijn gesterkt in het geloof en met God niet beschaamd zijn uitgekomen. Hun geloofsvertrouwen is als een roep tot de Kerk van alle eeuwen. Daarop ziende vervolgt de apostel in Hebreeën 12 vers 1 en 2: 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods'.

De aardse loopbaan is voor Gods kinderen vaak een weg vol zwaarigheden. Soms vrezen ze te zullen bezwijken. Maar als de ogen geslagen zijn op Christus, lijdt Hij mee en houdt Hij staande en schenkt Hij door Zijn Geest moed en kracht. Zo wordt het een vreugde om Zijn voetstappen te drukken omdat Hij Zijn kracht in hun zwakheid volbrengt. Christus ging Zijn weg op aarde alleen, maar door de beoefening van de lijdzaamheid ervaren Gods kinderen dat hun een sterke Held terzijde staat. ♦

Joël profeteert naar aanleiding van een nationale ramp. Vier achtereenvolgende zwermen van sprinkhanen hebben alle gewassen vernietigd. Handenwringend ziet het volk hoe hun voedsel voor het komende seizoen verdwijnt. Komende winter zullen ze interen op hun reserves. Honger en gebrek doen hun intrede in het land.

Gebrek in alle opzichten

Joël neemt de situatie grondig in zich op. Het koren is opgegeten. Er zal geen nieuwe wijn zijn en geen olijven om te persen. Tarwe en gerst, wijnstokken en vruchtbomen, alles is aangetast (vers 10-11). Tot overmaat van ramp breekt er ook een tijd aan van grote droogte. Runderen en schapen kunnen geen vers gras meer vinden. De beesten loeien en blaten omdat er geen water meer is (vers 18-20). Niemand kan meer blij zijn. Akkerbouwers en wijngaardeniers huilen. Alle mensen in het land verliezen hun vrolijkheid. 'Gelijk het land gesteld is, alzo is ook het hart der mensen, alles is droevig, droog en confuus' (kanttekening 25).

Gevolgen voor de eredienst

Joël noemt nog één specifiek gevolg van alle verwoesting. De Israëlieten hebben zoveel tekorten dat ze niets meer naar de tempel brengen. De priesters waren voor hun levensonderhoud afhankelijk van de vrijwillige gaven. Ook zij lijdten honger, samen met hun gezinnen. De offerdienst kan niet meer voortgaan: de benodigdheden voor de spijs- en drankoffers ontbreken. Bij de dagelijkse brandoffers moesten ook spijs- en drankoffers gebracht worden. Het spijsoffer wees op de

gehoorzaamheid aan de Heere en de liefde tot de Heere. Het drankoffer was een beeld van de dankbaarheid en vreugde in de Heere. Nu deze offers niet meer mogelijk zijn, wordt de offerdienst in het hart geraakt. De Heere krijgt niet meer wat Hem toekomt. De bediening der verzoeving kan haar voortgang niet meer hebben. En dat terwijl het ongenoeven van de Heere in de sprinkhanenplaag duidelijk te merken was. Er is daarom niet alleen sprake van een nationale ramp in de voedselvoorziening, maar er is ook een grote géestelijke nood.

Geschiedenis met een boodschap

Heeft Joël hier niet een heldere boodschap voor ons? Wellicht zijn wij tot op heden niet ernstig geraakt door alle crises in de 21e eeuw. Het kan zijn dat we geen grote verliezen hebben geleden en dat we nog rijkgevulde voorraadkasten hebben. Maar hoe is het geestelijk? Hoe is het met de gehoorzaamheid aan Gods goede geboden? Heeft u Hem liefgehad boven alles? Leeft de ware dankbaarheid in ons hart? Wanneer de Heilige Geest ons gaat ontdekken, wordt dát de grote nood in ons leven. Er zijn geen geestelijke vruchten in onze ziel. We kunnen de Heere niet meer geven wat Hem toekomt. Dat is schuld. En dat geeft smart. Het zijn pijnlijke, maar toch zo nuttige lessen. Vooral ook wanneer de Heere slagen geslagen heeft in ons leven. We kunnen zo blijven staren op de dingen die Hij ons heeft afgenomen: een kind, onze gezondheid, werk of geluk. Maar Joël vraagt: wat heeft u Hem onthouden?

► wordt vervolgd

► slot

Chazak v'Ematz!

ds. M.L. Dekker, Nazareth

'Chazak v'Ematz! Deze woorden worden de laatste weken overal gehoord in de Israëlische samenleving: 'Wees sterk en heb goede moed!'

In de Libanonoorlog van 2006 was het zelfs de nationale leus. Overal stonden deze woorden uit Jozua 1 vers 9 op spandoeken in de straten, op bushokjes en affiches om de militairen en burgers moed in te spreken. Sinds zaterdag 7 oktober heeft de overheid een andere leus gekozen: 'Bejachat anachnoe nenatseach'. 'Samen zullen we overwinnen'.

Het doet misschien voor Nederland wat vreemd aan dat je midden in een oorlog 'versierde' straten ziet met overal vlaggen, spandoeken en grote billboards met deze tekst: 'Bejachat anachnoe nenatseach'. Messias-belijdende Joden merkten op dat de overheid wel erg zelfverzekerd was. Waar was de afhankelijkheid van de Bewaarder Israëls? Zo zei iemand

tegen ons, wijzend op een groot spandoek in de stad: 'Er worden drie woordjes gemist: 'Be ezrat haShem' (Met Gods hulp). Dat is wat ons volk nodig heeft, een terugkeer naar de God van onze vaders.' We hoorden nu dat er posters verschijnen met de leus: 'Met Gods hulp zullen we overwinnen'.

Cadeaubon en psalmboek

Meer dan 350.000 reservisten uit de bevolking zijn sinds 7 oktober opgevoerd om in het leger te dienen. Door middel van het soldatenproject in onze gemeente proberen we de vaak jonge soldaten die we tegenkomen te bemoedigen. We geven hun een cadeaubon, waarmee ze bij veel winkels terecht kunnen, en we doen

er een psalmboekje bij. Tegen de soldaten zeggen we dat er veel voor hen gebeden wordt door christenen in Nederland. We eindigen het gesprek dan met de woorden 'Chazak v'Ematz', de woorden waarmee de Heere Zelf Jozua bemoedigde: 'Wees sterk en heb goede moed'.

In Israël vieren we geen Oud en Nieuw. Het Joods Nieuwjaar, Rosh haShana, viel afgelopen jaar op 16 september. We hadden hier dus gelukkig geen vuurwerk op oudejaarsavond, maar wel kregen we een paar minuten voor twaalf ander vuurwerk: tientallen raketten vanuit Gaza, afgevuurd op het zuiden en op Tel Aviv. Opnieuw zaten miljoenen mensen in de schuilkelders.

Preek vol bemoediging

Al is nieuwjaarsdag hier een gewone werkdag, ik besteed er altijd aandacht aan in de gemeente. Voor dit nieuwe jaar preekte ik over 'Chazak v'Ematz'. Wat zijn zulke eeuwenoude woorden op dit moment opeens actueel voor dit volk.

Jozua, de zoon van Nun, werd door de Heere verkozen om de opvolger van Mozes te zijn. We kennen hem uit de Schrift als een wijze militaire leider, een Godvrezende man, een verspieder met een vast vertrouwen op Israëls God. Hij had als taak om

Muisstil op catechisatie

ds. M. Karens, Middelburg

het volk over de Jordaan naar het Beloofde Land te brengen. Ondanks alle gaven die Jozua gekregen had, was hij bescheiden van karakter. Mozes had op het eind van zijn leven hem al bemoedigd om sterk en moedig te zijn: de Heere zou hem niet begeven noch verlaten. Bij de grens van Kanaän bemoedigde de Heere Zelf Jozua tot drie keer toe om sterk en moedig te zijn. Hij zei zelfs: 'Heb zeer goede moed' (vers 7). De Heere voegde eraan toe dat Hij het Beloofde Land tot een erfelijk bezit zou geven.

De Heere is een Waarmaker van Zijn Woord. In Hem zijn immers de beloften ja en amen. De belofte die Hij meermalen aan Abraham gaf, zou nu bewaarheid worden. Voor de inname van het land was echter meer nodig dan moed en kracht. God eiste gehoorzaamheid aan Zijn geboden. Het volk mocht daarvan niet ter rechter-, noch ter linkerhand afwijken. Ze moesten Gods geboden dag en nacht overdenken. Alleen dan was er zegen te verwachten. Jozua hoefde niet bevreesd te zijn: 'Verschrik niet en ontzet u niet; want de HEERE uw God is met u alom waar gij heen gaat'. Jozua mocht weten dat Immanuël met hem was. Later mocht Jesaja zo rijk profeteren over Immanuël. En die profetie werd heerlijk vervuld toen Immanuël geboren werd in de stad van David.

Gebed om wederkeer

We roepen elkaar op om te bidden dat het Joodse volk in deze afschuwelijke oorlog Immanuël mag leren kennen en mag gaan omhelzen door het geloof. Laten we blijven bidden voor de ernstige situatie in dit land, voor de soldaten, de vele gijzelaars in de tunnels, de kleine groep christenen in Gaza en het overgrote deel van het volk daar dat onder een godsdienst van haat leeft. Wat zou het voor het Joodse volk een wonder van 's hemelswege zijn als er een wederkeer naar de God van Israël zou komen en dat ervaren wordt: De Heere is met u! Immanuël! 'Wees sterk en heb goede moed!' ♦

Er zijn naast de prediking van het Evangelie - de belangrijkste taak! - veel andere ambtelijke taken. Eén er van is de catechese. Het is de opdracht van de Heere om de geloofsleer op de jongeren over te dragen. Het is boeiend en (soms) vermoeiend.

In een handleiding voor de catecheet schrijft (wijlen) ouderling J. de Jager: 'Probeer de kern van de les met ernst over te dragen, alsof u die als het ware in het gemoed van de catechisanten wilt indrukken. Met overtuiging en elan uitleggen is een bewijs dat u innerlijk geheel achter de over te dragen stof staat. Iemand heeft het eens zo uitgedrukt: "Het hart moet in het hoofd zitten en het hoofd in het hart". Met andere woorden: men moet proberen het hart erin te leggen en uit het hart te spreken. Kort samengevat: laat de uitleg ernstig, helder en overtuigend zijn'. Hellenbroek wijst er op wat het doel van de catechisatie moet zijn: om God te leren kennen, te gehoorzamen en te verheerlijken. Dat is het doel van ons aller leven! Zo is duidelijk dat de catechese ernstige voorbereiding vereist voor de ambtsdrager en de catechisant.

Tijdens de eerste catechisatielessen in mijn gemeente (in 1994) vroeg ik regelmatig aan de oudere jongeren: Waar ging de preek ook al weer over gisteren? Wie weet nog de tekst en de punten? De respons was voor een beginnend dienaar van het Woord dikwijls best teleurstellend. Na hooguit 24 uur hadden velen geen idee meer, of wisten hooguit een Bijbelboek te noemen. En dat waren jongens en meiden die in het voortgezet onderwijs op allerlei niveaus goed mee konden

komen. Om mijzelf moedeloosheid te besparen, ben ik maar gestopt met deze vraag.

Later probeerde ik het toch weer een keer. Maar een bevredigend antwoord kreeg ik niet: 'Ik geloof ergens uit Openbaring'. In deze groep zat een jongen met (verstandelijke) beperkingen. Gestimuleerd door zijn moeder leerde hij trouw elke week een van de vragen uit z'n hoofd. Verder zei hij bijna nooit wat. Op mijn vraag waar de preek over was gegaan, zag ik aan hem dat hij iets wilde zeggen. Op mijn vraag antwoordde hij (met een haperende stem) achter elkaar: 'Openbaring 19, vers 7 tot en met 9. Het ging over: Het Avondmaal van de bruiloft des Lams. En de punten waren:

1. De bruiloft van het Lam
2. De bruid van het Lam
3. De bruiloftsgasten van het Lam.

Het werd muisstil. Niemand zei nog iets! Hopelijk was er schaamte en verwondering bij de andere catechisanten. En ik was verblijd en dacht aan de woorden van Paulus: 'Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou' (1 Kor. 1:27-29).

Laat het elke keer de smeebede zijn van catechisant en ambtsdrager: 'En dat Uw Geest mij ware wijsheid leer'. Want ondanks onze teleurstellingen is het vast en zeker: 'Het zaad zal Hem dienen'. ♦

In het huis van Zijn Vader

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Wat moet dat geweest zijn, voor het eerst naar de tempel. Met Zijn 'ouders' legde Jezus de lange afstand af van Nazareth naar Jeruzalem. Vervolgens bleef Hij daar een hele week, ter gelegenheid van Pascha.

Bij Pascha dacht men aan drie zaken: de uittocht uit Egypte, het eten van het paaslam en het opmerken van Gods goede zorg in het begin van de oogst. Het ging dus over de verlossing van Zijn volk, de betekenis van het geslachte lam en Gods goede zorg. Wat moet er in deze twaalfjarige Jezus omgegaan zijn? Want Hij was echt mens, zij het zonder zonde. Hij was echt mens, ook in Zijn ontwikkeling van kind naar jongere (Luk. 2:40), en van jongere naar de volwassenheid (Luk. 2:52).

Tussen die twee teksten lezen we over Jezus' eerste bezoek aan de tempel. We weten zo weinig over de periode van Zijn eerste dertig levensjaren. Maar er wordt al iets meer duidelijk van wat het betekent dat Hij de ganse tijd van Zijn leven op aarde 'geleden' heeft. Waardoor heeft Hij geleden, waaronder dan? Hij wilde altijd zijn in de dingen van Zijn Vader, maar werd daarin niet begrepen, zelfs niet door Zijn bloedeigen moeder, Die al zoveel over Hem had gehoord en Hem toch niet verstond (Luk. 2:50). Jarenlang leed Hij in stilte, vanwege de mensen, onder de miskening in de pestwalm van de zonde, zelfs bij Zijn ouders en in kerkelijk Jeruzalem.

De tempel

Toch bleef Hij de tempel 'het huis van Mijn Vader' (Joh 2:16) noemen, hoeveel lege vormendienst daar ook was, hoe weinig geestelijk leven en

levend verlangen naar het Lam er ook was. Hij bleef respect houden voor de dingen van Zijn Vader (Luk 2:49). Die 'dingen' waren dus het huis van Zijn Vader, de inzettingen, de geboden, de woorden. Kortom, alles wat van Zijn Vader was. Daar lag Zijn hart. De eer van en gemeenschap met Zijn Vader ging Hem boven alles. Dat was Zijn leven. Daar haalde Hij adem. Wat een les voor ons! Jezus bleef blijkbaar niet weg uit de tempel, omdat daar zoveel mis was. Hij wilde Zich in het huis van Zijn Vader thuis voelen. Maar, zou dat ook het geval geweest zijn? Zou Hij Zich in onze kerkelijke gemeenschap thuis voelen?

Hij zat stil te luisteren én Hij stelde vragen.

Ongemerkt kwijt

Terwijl Zijn ouders Hem ongemerkt zijn kwijtgeraakt en bezig zijn Hem te zoeken, haalt Jezus Zijn hart op. Wat doe jij als je ouders je niet zien? Waar ben jij als je ouders niet weten waar je bent? Jezus was vanaf Zijn

prilste leven van ganser harte bezig in de dingen van Zijn Vader, want er was zoveel te verzoenen, ook voor ouders en kinderen. Er lag zoveel zonde, schuld en tekort in de praktijk van het huiselijk leven in Nazareth, en... bij ons. Deze jonge Jezus hebben we nodig, tot verzoening, vernieuwing en lering. Terwijl in Jeruzalem al pijnlijk bleek dat niemand om Hem verlegen was. Wat een pijn en lijden! Het Licht was in de wereld gekomen, maar de mensen - zonder uitzondering - hadden de duisternis liever dan het licht.

Voorbeeldig

Hoe zat Jezus daar te midden van de leraars der wet, de farizeeën en Schriftgeleerden, die tijdens de Paasdagen het volk onderwijs gaven? Zat Hij daar eigenwijs Zijn kennis te etaleren? Nee, want dan hadden de mensen zich niet verwonderd, maar geërgerd. Hij zat stil te luisteren én Hij stelde vragen. Hij wilde onderwijs ontvangen én wilde geleerd worden (Jes. 50:4). Hij wilde het ambtelijk gezag respecteren, hoeveel er ook op aan te merken was. Nu de vraag: hoe zit u in Gods huis? En de vraag aan jou: hoe luister jij als catechisant? Stel je leergierig de gepaste vragen? Vraag je heilbegerig naar onderwijs over God en de weg der verzoening? Vraag je naar de kern, niet naar afleidende details? Stel je de vragen over de 'dingen van Zijn Vader'?

Voor het eerst Zijn stem

Opeens wordt de aangename stilte van het luisteren en vragen stellen wreed verstoord door Zijn moeder: 'Kind, waarom hebt Gij ons zo gedaan?' (Luk. 2:48). Maria verwijt Hem ongehoorzaamheid aan het ouderlijk gezag, beschuldigt Hem van overtreding van het vijfde gebod. Wat een pijn!

Wat doet Jezus nu? Geeft Hij haar een grote mond terug? Nee, Hij stelt twee correcte wedervragen, over háár zoeken en over Zijn Vader. Voor het eerst horen we Jezus' stem! Hij weet Zijn plaats, ónder Zijn ouders (vers 51). Die ouders blijken steeds bepaald geen engelen te zijn. Jij wel? ♦

Drie pastorale brieven

ds. G. Clements, Gouda

In de huidige bezinning op de inhoud en bedoeling van de Dordtse Leerregels blijft er nog een belangrijke vraag liggen: hoe wordt aan mensen de weg gewezen die worstelen met de vraag of zij wel uitverkoren zijn?

Dordt heeft aan deze vraag een heel artikel gewijd, namelijk Dordtse Leerregels I.16. In dit artikel worden er wel drie pastorale brieven geschreven, twee ter bemoediging, maar ook een ter waarschuwing.

Zwak geloof

De eerste brief is geschreven aan mensen die vrezen of hun geloof wel in der waarheid is. Zij missen de zekerheid uit de vruchten van de verkiezing, zoals 'het waar geloof in Christus, kinderlijke vreze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz.' (DLR I.12). Deze vruchten geven het 'vertrouwen des harten en de vrede der consciëntie'. Maar als zij die vruchten nu eens niet in zichzelf krachtig gevoelen, wat dan? Schrikken zij dan als zij van de verwerping horen gewagen? Zou ik niet tot de uitverkorenen behoren? Er zijn ook zoveel redenen waarom de Heere zou moeten voorbijgaan. Het pastorale antwoord van Dordt luidt dan: '... die moeten niet mismoedig worden wanneer zij van de verwerping horen gewagen, noch zichzelf onder de verworpenen rekenen, maar in het waarnemen van de middelen vlijtig voortgaan'.

Bestreden geloof

De tweede pastorale brief is geschreven aan hen 'die ernstig begeren zich tot God te bekeren, Hem alleen te behagen, en van het lichaam des doods verlost te worden,

en nochtans in de weg der godzaligheid en des geloofs zo ver nog niet kunnen komen als zij wel wilden'. Wie zijn dit? Het zijn diegenen die in alle dingen de Heere zoeken te behagen, maar die met de macht van de zonde dagelijks te strijden hebben. 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' (Rom. 7:24). Veelzeggend zijn de woorden 'nog niet'. Zo ver 'nog niet' kunnen komen als zij wel wilden. We horen hier het verlangen van Gods pelgrims: 'Ik jaag ernaar'. Het pastorale antwoord van Dordt is dat zij 'veel minder' verschrikt behoren te wezen als zij van de leer

van de verwerping horen gewagen. 'De barmhartige God heeft immers beloofd dat Hij de rokende vlaswiek niet zal uitblussen, en het gekrookte riet niet zal verbreken'.

Zorgeloosheid

De derde brief is scherp en gericht aan zorgelozen. 'Maar deze leer is met recht schrikkelijk voor degenen die God en Christus de Zaligmaker niet achtende (...) zich aan de wellusten des vleses geheel hebben overgegeven'.

Er staat niet: Deze leer is schrikkelijk voor hen die niet uitverkoren zijn, maar voor hen die God en Christus niet achten. Dus verachten! Mensen die genoeg hebben aan het vermaak van de wereld en aan de lusten van het vlees. Mensen die met God en godsdienst spotten. Mensen die vroeger in de kerk zaten, maar afscheid hebben genomen van de prediking van vrije genade. Ja, dan zal Christus hen eens toeroepen: 'Ik heb u op de fluit gespeeld, en u hebt niet gedanst. Ik heb u klagliederen gezongen, en u hebt niet geweend'. Maar, o wonder, de Heere laat de onbekeerlijke mens niet los. 'De Heere is lankmoedig over ons'. Altijd klinkt de roepstem tot wederkeer. '... zolang zij zich niet met ernst tot God bekeren'.

Dus, geliefde lezer, breng uw ziel toch niet in groot gevaar. De markt van vrije genade staat nog open. Het is wel laat, u bent wel ver van huis afgedwaald, maar het is nog niet te laat. De HEERE zegt: Ik heb geen lust in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve (Ez. 33:11).

Opmerkelijk dat het pastoraat van onze vaders nergens zegt: 'Geloof en je bent gered'. Dan zou de mens zichzelf uit de ruisende kuil kunnen optrekken. Op mijn tijd gered. Nee, de Dordtse vaders wijzen omhoog, naar de troon van Gods genade. 'En die (genade) met eerbiedigheid en ootmoedigheid verwachten'. 'Alzo zegt de HEERE: In de tijd des welbehagens heb Ik U verhoord' (Jes. 49:8). Gods tijd is de beste tijd. ♦

Door ruwe stormen

Maaïke Mallan

uitg. Den Hertog; 187 blz., € 19,90

De samensteller van het boek "Door ruwe stormen", Maaïke Mallan, kwam in het archief van haar vader, wijlen ds. F. Mallan, mooie brieven tegen van haar oma Bakker, de schoonmoeder van de predikant. Die brieven boeiden haar, niet in de laatste plaats om de geestelijke inhoud. In 2015 bundelde ze die brieven voor de familieleden.

Al spoedig bleek er ook buiten de familie belangstelling te zijn voor deze brieven. Ze sprak erover met Anthon Bel, oud-redacteur van uitgeverij Den Hertog. Hij was bereid om haar te helpen met het samenstellen van het levensverhaal van haar oma Maaïke Bakker-Groenenboom, waarbij als leidraad de brieven werden genomen. Zo is deze uitgave ontstaan. In dit boek gaat het niet alleen over oma Bakker. Ook wordt gesproken over haar vriendenkring.

Maaïke Groenenboom werd in 1897 geboren in Charlois in een eenvoudig gezin,

van huis uit Nederlands Hervormd, maar er werd bij haar thuis niet veel aan godsdienst gedaan. In 1919 trouwde ze met Jan Bakker. Ze gingen wonen in Barendrecht en mochten elf kinderen ontvangen. Toen Maaïke 29 jaar was, greep de Heere in: haar blinde zielsogen werden geopend. Ze dacht rechtvaardig verloren te moeten gaan, maar de Heere ontsloot een weg uit Lukas 2. Ze heeft toen in drie maanden tijd de weg van zalig worden mogen beleven, een weg van kribbe naar kruis.

Kerkelijk kwamen ze terecht in de Christelijke Gereformeerde kerk te Barendrecht. Daar stond toen ds. J.W. van Ree, een godvrezende prediker. Met hem kreeg ze een geestelijke band. Ook lezen we over de predikanten P. van der Bijl, J.A. Riekel en W.F. Laman.

Zo geeft dit boek een waardevol beeld van het bevindelijk leven in de vorige eeuw. Oma Bakker had een nabij leven. Te midden van de ruwe stormen mocht ze steeds ervaren wat ze in een van de brieven aanhaalde: 'God oefent ze in hun Godsgemis, verbergings van Zijn aangezicht, opdat ze zeker en gewis hun schreên naar Sion richt'.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Balsem voor zieken

William Perkins

uitg. De Banier; 144 blz., € 19,95

De mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust, en is maar voor een tijdje hier beneden. Want er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven, en alle tijd die daartussen ligt, is gegeven om God te zoeken en vrede voor onze ziel te vinden in het bloed van het kruis. In het boek "Balsem voor zieken" schrijft de puritein William Perkins hoe de mens zich moet voorbereiden voor de eeuwigheid. Zo'n boek was nodig, vond Perkins, want de meeste mensen zijn niet voorbereid voor de eeuwigheid, 'omdat zij vreemdelingen zijn van de genade van God'.

Hoe kan een mens zich voorbereiden op het einde? Perkins is daar heel praktisch in: hij moet om te beginnen veel nadenken over de dood. 'Want het leven van een christen is niets anders dan een

overdenking van de dood'. Hij moet ook nadenken over de oorzaak van de dood, namelijk de zonde. 'Het medicijn daartegen is de vervloekte dood van Christus'. Ten derde moet hij nadenken over de nabijheid van de dood. 'Door Gods genade moeten we van elke dag rekenschap afleggen alsof het de dag van onze dood is'. Al deze overdenkingen dienen de zondaar op te wekken tot bekering. Want hij kan het Koninkrijk van God niet ingaan, tenzij hij van nieuws geboren wordt. Maar ach, wat zijn we dwaas, klaagt Perkins. 'De Schrift noemt elke zondaar een dwaas. De grootste dwaasheid is dat we ons wel bekommeren om de dingen van deze wereld maar het Koninkrijk der hemelen vergeten'. Perkins besluit dit ernstige boek met: 'Daarom eindig ik zoals ik begonnen ben: laat het uw zorg zijn dat u godvruchtig leeft en zalig sterft'.

Dit is het veertiende deel in de serie "Puriteinse Klassieken". Het is vertaald door Chr. Pas-Donker en voorzien van een prachtige inleiding door prof. dr. A. Baars.

J. van 't Hul, Lieren

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Doetinchem,
ds. W. Harinck te Utrecht;
te Lelystad,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
te Nieuwdorp,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
te Nieuwerkerk (Zld),
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke.

BEDANKT

voor Alblasserdam en Borssele,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
voor Berkenwoude,
ds. H.E.P. Fortuyn te Zwijndrecht;
voor Capelle aan den IJssel-West,
ds. G. Clements te Gouda;
voor Houten, ds. P.G. Heijkamp
te Emmeloord;
voor Middelburg-Centrum,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Poortugaal,
ds. G.J.N. Moens te Middelharnis;
voor Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. P.D. den Haan te Rijssen-West.

PASTORIEZORGEN

Op zaterdag 30 december is ds. C. van Krimpen in de vroege morgen opgenomen in het ziekenhuis te Goes, vanwege een hartinfarct. Inmiddels is er in het ziekenhuis te Breda een behandeling uitgevoerd, waarbij twee stents zijn geplaatst. Ds. Van Krimpen mag inmiddels weer thuis zijn, maar moet het nog rustig aan doen. De Heere heeft hem nog gespaard en Hij mocht het ook in het toekomstige wél willen maken, opdat hij zijn dienstwerk in de gemeente van Yerseke weer zou mogen hervatten.

Kerkenraad Yerseke

Ds. D. de Wit heeft vorige week door een val op zijn hoofd rust moeten houden. De Heere heeft hem nog wonderlijk gespaard, voor zijn vrouw, maar ook voor ons als gemeente. Gelukkig mag hij weer aan de beterende hand zijn. We hopen dat de Heere kracht wil geven om het ambtelijk werk weer te mogen doen, in het bijzonder de prediking van Gods Woord.

Kerkenraad Kesteren

AFSCHIED DS. HOGCHEM VAN AALBURG

Na een ambtsperiode van bijna vijf jaar nam ds. C. Hogchem op zondagavond 3 december 2023 afscheid van onze gemeente. Naar aanleiding van Handelingen 20:32 bepaalde hij de gemeente bij 'En nu, broeders, beveel ik u Gode'. Hij stond achtereenvolgens stil bij: 1. het Woord van Zijn genade, 2. het opbouwen door Zijn kracht, en 3. het erfdeel van al de geheiligden.

In het teksthoofdstuk is sprake van een afscheid. De broeders van wie afscheid genomen werd, waren de ouderlingen van Éfeze. Zij vertegenwoordigden de gemeente, waardoor datgene wat Paulus spreekt tot heel de gemeente komt. Paulus beveelt de gemeente Gode. 'Bevelen' is iets aan een ander toebetrouwen van wat het meest kostbaar wordt geacht. Wat Paulus in eigen hand niet houden kan, legt hij in Gods handen. Het Woord Zijner genade is 'het Evangelie, om daarmee uw geloof te versterken en daarin uw troost te zoeken' (kanttekening 73). Het is de wens van ds. Hogchem dat de gemeente mag zeggen: Daar weet ik van en dat is in de achterliggende vijf jaar niet onbekend gebleven. Het opbouwen door

Zijn kracht is genomen van het beeld van een huis dat verrijst. Kanttekening 75 zegt: 'de gemeente vermeerderende met gaven en in het getal'. Gaven als vruchten van de Geest (Gal. 5). De Heilige Geest kan de gemeente uitbreiden in getal, maar bedoeld wordt het getal van de levende gemeente des Heeren. Het erfdeel van al de geheiligden ziet op het erfdeel van het hemels vaderland. Zoals Kanaän verdeeld werd in erfdelen en velen genoeg hadden aan de vruchten van hun erfdeel, was het voor Naboth een onderpand van het dierbare geloof van het hemelse Kanaän. Nadat ds. Hogchem de gemeente nogmaals had voorgelaten: 'U moet wél bekeerd worden', besloot hij de dienst op de gebruikelijke wijze. Op zaterdagmiddag 2 december vond een afscheidsbijeenkomst plaats voor gemeenteleden en genodigden. Deze bijeenkomst werd geopend door ouderling D.J.C. Hoekman, die mediteerde over 1 Petrus 1:25. Ds. Hogchem sprak vervolgens jong en oud in de gemeente, de kerkenraad, zijn vrouw, (klein)kinderen, andere ambtsdragers en overige aanwezigen hartelijk toe. Namens de classis Dordrecht en de Particuliere Synode Zuid-West werd hij toegesproken en dankgezegd door ds. E. Bakker. Namens kerkenraad en gemeente sprak ouderling S. Muilwijk, die ds. Hogchem het eerste en zevende vers van de Avondzang toe liet zingen.

Kerkenraad Aalburg

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 36 en 201: het e-mailadres van ds. J. IJsselstein is veranderd in j.ijsselstein@outlook.com

Berichten

OPEN DAG GBS

De Gereformeerde Bijbelstichting houdt op woensdag 14 en donderdag 15 februari in Leerdam (Nijverheidstraat 21) een open dag. Op woensdag is er een

morgenprogramma (9.15 tot 12.30 uur), met een rondleiding, een lezing door ds. A. Verschuure en een kindervertelling door N. Verdouw. 's Middags (14.00 tot 16.30 uur) is er een lezing

door J.D. van Nifterik over vervolgd christenen en een kindervertelling door J. Karens. Op donderdag is er een morgenprogramma, met name bedoeld voor ouderen, met een lezing door

ds. G.J. Blankers over 'Gods Woord in Syrië'. Graag vooraf aanmelden per e-mail: jhaalboom@gbs.nl of tel. 0345-610155, eventueel met vermelding van de leeftijden van de kinderen.

JONGERENWEEKEND WINSTUITVERLIES

Stichting Winstuitverlies houdt van vrijdag 2 tot en met zaterdag 3 februari een jongerenweekend over het omgaan met kanker. Het weekend is voor jongeren van 18 tot 30 jaar en wordt gehouden in Hoevelaken. Meer info en aanmelden op www.winstuitverlies.nl

AANGEPASTE DIENST IN KRUININGEN

Op zaterdag 27 januari (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Kruiningen een aangepaste kerkdienst gehouden. Ds. G. Hoogerland spreekt over 'De zondares aan Jezus' voeten' (Luk. 7:36-50). Iedereen is welkom.

ZANGAVONDEN

Nieuw-Beijerland - Kerk Geref. Gemeente, zat. 27 jan. 19.30 uur, psalm-zangavond met bovenstemgroep, Pieter Heykoop, orgel; ds. H.A. van Zetten, meditatie; collecte voor ZGG.

Rijssen - Noorderkerk, zat. 27 jan., 19.00 uur, mannenzang (vanaf 8 jaar welkom), Dick Slagman, orgel, ds. A.T. Huijser, opening; collecte voor Jeugdbondactie Bijbel binnen bereik en Bijzondere Noden; aanmelden op mannenzangrijssen.com

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 21 JANUARI 2024

Aagtekerke 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Beens; **Aalst** 14.30 uur ds. C. Sonneveld; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Amersfoort** 9.30 uur ds. G.J. Baan en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthui-zen** 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Berkenwoude** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Bodegraven** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Borssele** 18.00 uur stud. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Den Haag-Scheveningen** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Den Helder** 18.00 uur ds. P. Mulder; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 19.00 uur ds. B. Labee; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Ede** 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman en 14.30 uur ds. J. Beens; **Goes** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **Groningen** 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoogeveen** 9.30 en 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Houten** 19.00 uur ds. G.J.

Baan; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kamperland** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 17.00 uur ds. C. Hogchem; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 (Belijdenisdienst) ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 19.00 uur ds. A. Schot; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Marknesse** 16.00 uur stud. J. Kroon; **Meeuwen** 15.00 uur ds. G. Beens; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur stud. J. Janse; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.30 uur ds. H. Brons; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur (H.D.) ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. M. Blok; **Nisse** 15.00 uur ds. W.J. Karels; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. A. Verschuure; **Oostkapelle** 17.00 uur ds. A.E. Brijder; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Opperdoes** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Poederloen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Puttershoek** 14.15 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 uur ds. J.W. Verweij en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid**

9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Rotterdam-Alexanderpolder** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 uur ds. W. Visscher en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Sliedrecht** 9.30 en 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur ds. J. van Laar; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 9.30 en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 14.00 uur ds. M. Karens en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur stud. J. Janse; **Wierden** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 en 19.00 uur stud. J. Kroon.

DINSDAG 23 JANUARI 2024

Ede 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Herkingen** 19.30 uur ds. W.A. Zondag; **Nijkerk** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 24 JANUARI 2024

Aalburg 19.30 uur ds. H.A. van Zetten;

Brakel 19.30 uur ds. J. Schipper; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. F. Mulder; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Meeuwen** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. M. Joose; **Nijkerk** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Poederloijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Rijssen-Zuid** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 19.30 uur (voor de

evangelisatie) ds. G.J.N. Moens; **Soest** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Terneuzen** 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Woerden** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl.

DONDERDAG 25 JANUARI 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. M. Karens; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars; **Mijdrecht** 19.30 uur (voor de zending) ds. C. Sonneveld; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. W. Harinck; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Poortugaal** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Waarde** 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. P.J. de Raaf; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater;

Westkapelle 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

ZATERDAG 27 JANUARI 2024

Uddel 15.00 uur (Dovendienst) stud. W. de Jong.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 JANUARI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** 9.30 en 16.00 uur leesdienst, 12.00 uur Bijbeluurtje oud. J.C. Zijderveld; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Krimpen aan den IJssel heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Willem Pieter Visser

in de leeftijd van 75 jaar.

In de periode 1992-2018 heeft hij onze gemeente met de hem kenmerkende bescheidenheid als diaken en ouderling in alle getrouwheid mogen dienen. De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en (achter)kleinkinderen in hun verdriet.

Kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente
te Krimpen aan den IJssel,
ds. J.J. Hoogerbrug (preses)
J.W. van der Ham (scriba)

9 januari 2024

Tot onze diepe droefheid heeft de HEERE na een ernstige ziekte in de Hope des Eeuwigen Levens uit onze vriendenkring weggenomen onze geliefde vriend

Martin Neels

echtgenoot van Marian Neels-Grisnich

We wensen Marian, kinderen, kleinkinderen en verdere familie de ondersteuning van de Heere toe.

Elspeet(NL): A.H. Moree (in liefdevolle herinnering)
A. Moree de Raaf (in liefdevolle herinnering)
Joke Moree

Canada/Fort Macleod, 12 januari 2024

**EBEN-EZER CHRISTIAN SCHOOL,
ST. CATHARINES, ONTARIO, CANADA,**
uitgaande van de **Netherlands Reformed
Congregation**, nodigt sollicitanten

uit voor het vervullen van voltijdse
posities voor *basisschool onderwijzer/
onderwijzeres en middelbaar
onderwijzer/directeur* voor het
schooljaar 2024-25, DV.

We zouden verblijd zijn met vragen en
sollicitaties van mensen die bekwaam,
veelzijdig en toegewijd zijn, maar
boven alles die ook de leer naar de
godzaligheid liefhebben.

Voor meer informatie over deze functies
kunt u contact opnemen met de
heer A. Vrugteveen.

E-mail: principal@ecschooll.ca
Telefoon: (00)1-905-563-3077.

Gelieve uw sollicitaties te richten aan
de secretaris van het schoolbestuur, de
heer G. Brouwer, 1372 Gregory Road N.,
St. Catharines, Ontario, Canada L2R 6P9.
Telefoon: (00)1-647-271-8984.

E-mail: gerry@ecschooll.ca

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

PSALMZANGAVOND
GER. GEM. – BODEGRAVEN

D.V. ZATERDAG 3 FEBRUARI

19.30 uur / Toegang vrij! • Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. J.B. Zippo • Collecte: ZGG

Wensen Bouw en Montage is op
zoek naar een **Timmerman** voor onze
Totaalbouw. Een indruk van welke pro-
jecten wij realiseren? Zie onze website:
www.wensenbouwenmontage.nl
Bel of app met Arjen de Reus voor een
afspraak: 06-82516382

Even tot rust komen? Verblijf 'In de Luwte'. Sfeervol gastenverblijf 2-4 pers, aan het water, Alblasserwaard.
06-42397769 / indeluwte@kliksafe.nl

Actuele preken:

Verheft de Banier / Drieërlei zuchten, ds. G.P. van Nieuw Amerongen (aanbevolen door ds. G. Hoogerland) / Nieuw! Troost voor Israël, ds. C. Sonneveld e.a. www.ramshoorn.nl

Kom voor vakantie naar **Aagtekerke**. Te huur op particulier terrein: ruime 6 pers. chalet, van alle gemakken voorzien. Eigen terras en gazon op het zuiden met uitzicht over landerijen en duinen. Op loopafstand van kerk, fietsafstand van Noordzeestrand. Schoolvakantieweken nog beschikbaar! Kijk op www.chaletdezonnwijzer.nl of bel 06-81973703.

13^e BETUWSE MANNENZANG
Grote of St. Maartenskerk in Tiel
D.V. vrijdag 2 februari 2024, 19.30 uur
Niet-ritmische psalmzang met bovenstem, orgel en trompetten!
Toegang uitsluitend mannen. Info: www.betuwsebovenstemgroep.nl

DV juli 2024 kunt u mee naar **GAMBIA** voor een kennismaking met het land en met het evangelisatiewerk van Arnest en Andrea Jassey. Wij hopen hun projecten te bezoeken. Zondag kerkdienst. Een hele afwisselende reis. Interesse? Bel 0621288775 (Dick Beunder) of mail: gambiaplusreizen@gmail.com

Benefietconcert 'God Zorgt'
D.V. 27 januari 19.30 uur, Oude Kerk Zwijndrecht. Medewerkenden: Mannensensemble Jesua o.l.v. Riëtte Boer en damesensemble Yerusha o.l.v. Rianne Vogelaar. Orgel: Huig van der Knijff. Vleugel: Laurène Fierens. Fluit: Marjoke van de Werken. Viool: Esther Papma. Cello: Stacik Ploeg. Sopraan: Lydia van den Ende. Collecte t.b.v. Noah's Ark Children Ministries Oeganda. Toegang gratis!

Te huur: mooie etage in vrijstaand huis in Driebergen voor jonge dame.
Woonkamer, slaapkamer, keuken en badkamer. Prachtig vrij uitzicht vanuit de woonkamer. Inl.: 06 8333 4954.

Driestar hogeschool

Passie voor kinderen?

'Deze opleiding zorgt voor meer verdieping in mijn werk'

Willemijn Pleijsier-Kloosterman - student ad-pep

Studeren met betekenis

Ook met kinderen werken?
Bezoek onze open dag op 10 februari!

Nette zelfgemaakte meisjeskleding
www.violantefashion.nl
 Nu ook voor al uw panty's (Marianne en
 Marcmarcs) 06-83332527

Welkom in Holten! **2-6 persoons
 vakantiebungalow te huur.** Luxe woning,
 mooie tuin en prachtige omgeving. Rust,
 ruimte en privacy. **www.deholterveste.nl**

Op zoek naar een vertrouwenspersoon?
 Jacco Hoekman | 06-20222065
 www.jhoconsulting.nl

**Te huur m.i.v. 1 febr. 2024: zelfstandige
 woonruimte,** met kamer, keuken, douche
 met WC en boven 1 slaapkamer.
 Dichtbij OV en snelweg. Voor 1 á 2 pers.
 In Assendelft. Bel voor prijs en
 informatie: 0649464674

Wij breiden uit met woonzorg voor ouderen!

**Werk jij met ons mee in ons kleinschalig zorgteam
 op een prachtige nieuwbouwoek in Beekbergen?**

**We zoeken verschillende enthousiaste collega's voor
 woonbegeleiding en ondersteunende diensten:**

- Verzorgende IG/verpleegkundige
- Helpende
- Gastvrouw/interieurverzorgster
- Huismeester/kok/voorraadbeheerder

We komen graag met je in contact!

Voor meer informatie kijk je op www.ezra-zorg.nl

**buitenpraktijk
 Mark.**

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
 mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
 buitenpraktijkmark.nl

*Welkom terug
 op ons bungalowpark!*

De Verrassing Bungalowpark

**AL 65 JAAR
 VERRASSEND OP TEXEL**

www.deverrassing.nl
 0222 318906

Werken waar liefde woont

**cedrah.nl/
 werkenbij**

Neem jij beslissingen en ben je tegelijkertijd een
 verbinder en teamspeler? Bouw jij aan de kwaliteit
 van werk voor onze collega's én toekomstbestendig
 wonen, zorg en diensten voor onze cliënten?
 Solliciteer naar de uitdagende functies van:

- **Opleidingscoördinator**
- **P&O-adviseur**

🕒 24 uur per week (bespreekbaar)
 📍 Centraal Bureau, Barendrecht

Meer info? Neem contact op met
 manager P&O Erwin Korevaar
 ✉ e.korevaar@cedrah.nl
 ☎ 06 12 55 16 91

Omega-3 Plus (Neolife): verbetert de concentratie en het geheugen, voor soepele gewrichten, gevoelige spieren, goed voor bloeddruk en een verantwoord cholesterolgehalte. Speciale aanbieding tot 31/1/24. Kommie 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl Kortingscode: 3kv24

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl. Of bel 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM

D.V. ZATERDAG 27 JANUARI

19.30 uur • Ger. Gem. Nieuw-Beijerland
Organist: Pieter Heykoop • Toegang vrij!
Leiding: Ds. H. A. van Zetten • Col. t.b.v. ZGG

met hart voor het kind

Deskundige ondersteuning voor kind en opvoeder

In gezin, school en kerk

koc.nu
Galileïlaan 23, Ede
T (0318) 517 310
info@koc.nu

We houden van het kind als kind

Scan hier de QR-code

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkeplein 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierderf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgb.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Wie ben je?

Misschien denk je daar niet zo vaak over na.

Vandaag wil ik tegen je zeggen dat je door de Heere uniek geschapen bent. Van top tot teen. Ook al lijk je misschien op iemand anders, er is niemand zoals jij. Heb je bruin, blond of rossig haar? Ben je vrolijk, serieus, avontuurlijk, of misschien ook wel ondeugend en brutaal? Kun je goed leren of wat minder gemakkelijk? Voel jij je vaak gelukkig of misschien ook wel regelmatig verdrietig?

Daarnaast zijn er dingen die je graag doet. Vind jij het heerlijk om buiten of binnen te spelen? Om te lezen of spelletjes doen? Dit zijn allemaal dingen die horen bij wie jij bent. En vaak zoek je ook weer vriendjes en vriendinnetjes op die een beetje op jou lijken. Die bijvoorbeeld ook dingen leuk vinden die jij leuk vindt. Je spreekt met elkaar over dingen die je hebt meegemaakt, of die voor jou belangrijk zijn in je leven. Wat mooi kan dit zijn!

Denk er voor jezelf eens over na wie jij bent. Hoe zullen andere kinderen over jou denken en praten? Ik hoop dat dit positief is. Of moet je eerlijk zeggen dat je ook weleens stoer wilt doen, omdat je graag bij de groep wilt horen? Of dat je misschien zelfs weleens meedoet met het pesten of plagen van een ander kind? Doe daar alsjeblieft niet aan mee. Je doet er de Heere en een ander kind verdriet mee. Onthoud dat de Heere alles ziet wat je denkt, doet en zegt en dat de Heere zo graag wil dat je Hem je hart en je leven geeft. Is dat je gebed in dit nieuwe jaar? 'Heere, maak mij Uw beeld gelijk!' Wie zul je dán zijn? ♦

Leestip: Mattheüs: 23:36-40

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Uit:

Het levenslied van Robert

Indrukwekkend is de zondag in Jeruzalem. De Schotse reizigers houden met vijftien mensen in de opperzaal een samenkomst.

De volgende dagen bezoeken ze allerlei heilige plaatsen. Verschillende Bijbelteksten krijgen hierdoor diepe betekenis. De heer Nicolaison is er ook vaak bij. De mannen raken niet uitgepraat met elkaar. 'Er is veel werk te doen', zegt Robert. 'Wij hebben als opdracht van de Schotse commissie om uitvoerig antwoord te geven op twaalf belangrijke vragen over het Jodendom. Kunt u ons daarbij helpen?'

Wel vijf uur lang buigen ze zich samen over de vragen, over het aantal Joden dat in Israël woont, hoe ze zich opstellen tegenover de christenen, welke middelen er zijn aangewend om de Joden tot bekering te brengen, enzovoort.

Opnieuw brengen ze bezoeken aan allerlei plaatsen: Golgotha, Gethsémané, Bethanië, Hebron en Bethlehem. In de velden van Bethlehem zien ze als het ware David voor zich, die bij zijn schapen Psalm 23 dichtte en waar jaren later een engel des Heeren aan de herders grote blijdschap verkondigde.

De volgende zondag komt het gezelschap opnieuw bij elkaar, nu om in een opperzaal de dood des Heeren te gedenken. Met veertien mensen zijn ze bij elkaar. Na het breken van het brood en het drinken van de wijn zingen ze diep onder de indruk de laatste verzen van Psalm 116.

Weemoedig laten de reizigers Jeruzalem achter zich. Ze reizen nu per paard naar andere plaatsen. Dominee Black en Robert moeten er steeds om denken voldoende rust te nemen. Andrew Bonar is sterker. Op een vroege morgen trekt hij er alleen op uit om de Jakobsbron bij Sichar te bezoeken. Hier ontmoette de Heere Jezus immers de Samaritaanse vrouw.

Als hij mensen tegenkomt, vraagt hij waar de Jakobsbron te vinden is. Een man is bereid om hem de weg te wijzen. Na een tocht langs de berg Gerizim, waar de Samaritaanse vrouw vragen over stelde, komen ze bij een gewelf dat boven de put gemetseld is. ♦

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Noch de Zoon, dan de Vader

Hoe moeten we deze woorden uit Markus 13 vers 32 lezen: 'Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader'?

Menselijke natuur

Het kan inderdaad wat verwondering geven: is het de eeuwige Zoon van God onbekend wanneer de dag van de wederkomst zal zijn? Is het dan niet waar dat de drie Personen in het aanbidlijk Goddelijk Wezen gelijke eeuwigheid hebben en 'elkander alleszins gelijk' zijn? Deze laatste uitspraak, regel 26 uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius, onderschrijven we zeker. Maar in dezelfde geloofsbelijdenis kunnen we ook lezen van Jezus (in uitspraak 33) dat Hij is: 'den Vader gelijk naar de Godheid, minder dan de Vader naar de mensheid'.

In die zin moeten we het verstaan als Mattheüs schrijft: 'Doch van dien dag en ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan Mijn Vader alleen' (Matth. 24:36). En in het parallelgedeelte in Markus staat: 'Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader' (Mark. 13:32).

De kanttekening (35) op laatstgenoemde tekst voegt er verklarend aan toe:

'Namelijk naar Zijn menselijke natuur en in den staat Zijner nederigheid, want naar Zijn Godheid weet Hij alle dingen, Joh. 21:17, en na Zijn verhoging is Hem het boek der voorzienigheid Gods, met zeven zegelen verzegeld, nader geopend, Openb. 5:5, 7, 9'.

Als de gekomen Zaligmaker van zondaren dit spreekt, verbergt Hij Zijn Goddelijke natuur onder of achter Zijn Goddelijke natuur. Tegelijk zijn beide naturen – ook gedurende Zijn omwandeling op aarde – nooit van elkaar gescheiden geweest. In de genoemde teksten openbaarde Hij alleen Zijn mensheid met verberging van hetgeen Hij alleen naar Zijn Godheid wist.

Goddelijke natuur

Dat Christus bij Zijn omwandeling op aarde alwetend was, blijkt uit meerdere

geschiedenissen uit het Evangelie.

Hij wist wat er omging in de harten van de Schriftgeleerden en Farizeeën, toen de verlamde man voor Zijn voeten werd neergelaten en vergeving van zonden ontving. Als Hij Simon Petrus naar de zee van Tiberias stuurt met de opdracht: 'werp den angel uit, en den eersten vis die opkomt, neem, en zijn mond geopend hebbende, zult gij een stater vinden' (Math. 17:27m), blijkt Zijn alwetendheid.

Uit de nauwkeurige omschrijving van de tekenen van de eindtijd in bijvoorbeeld Markus 13, blijkt dat de Zaligmaker – ook in Zijn vernederd leven – alle dingen weet. Toch spreekt Hij de woorden over die ure die niemand weet, noch de engelen, noch de Zoon. Er is weleens gezegd: 'Voor Zijn discipelen wist Jezus die dag niet'. Het was voor hen (en ons) niet nodig die dag te weten of te berekenen.

Calvijn (1509-1564) gaat er in zijn Bijbelcommentaar uitvoerig op in. Twee uitspraken willen we u niet onthouden. Eerst dit woord: 'Velen nu hebben, in de waan dat dit Christus onwaardig was, pogingen aangewend om de hardheid van dit woord door een opmerking van eigen vinding te temperen. In 't bijzonder werden zij daartoe gebracht door de boosaardigheid der Arianen, die hieruit trachtten te bewijzen dat Christus niet de ware en enige God is'. Vervolgens een tweede opmerking: 'In zover Hij als Middelaar tot ons afgedaald was, was Hem, zolang Zijn last nog niet volbracht was, niet gegeven te weten wat Hem later, na Zijn opstanding meegedeeld werd. Immers eerst toen verklaarde Hij dat Hem macht over alle dingen gegeven was'.

De klemmende roep, lezer(es), van Jezus uit Markus 13 vers 33 blijft over: 'Ziet toe, waakt en bidt; want gij weet niet wanneer de tijd is' ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.